

завжди раде новим партнерам). Це створить нове поле для успіху і університету, і кожного з нас.

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ: ПОТРЕБА В НОВОМУ ФОРМАТІ СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Доп. - Снитнікова О., студ. гр. ММ-33.

Наук. кер. – доц. Жук М.В.

Принципово нова євроінтеграційна стратегія України передбачає переорієнтацію всього нашого суспільного життя на нові пріоритети та нові моделі соціального успіху.

На думку автора, одним з важливих показників залучення України до Болонського процесу є вміння студента знайти себе в наукових дослідженнях, які сприяють можливості реалізуватися в системі європейської студентської наукової діяльності.

В Україні, як і в кожній державі, багато обдарованих і талановитих молодих людей, що мають потенціал і бажання займатися науковою діяльністю, проводити різноманітні дослідження, тим самим робити вклад в розвиток вітчизняної науки.

Але ні для кого не секрет, що прагнення цих людей, досить часто, залишаються нереалізованими. Це стає нездоланною перешкодою до стійкого технологічного розвитку України— чинника процвітання держави. На жаль, наша країна через застарілість форм організації навчального процесу та наукової діяльності, які недостатньо зорієнтовані на вирішення практичних завдань, дуже повільно входить до розбудови інноваційного суспільства.

Спробуємо розібратися, чому виникає така ситуація і чи є вихід з неї. Проаналізуємо її очима студента, бо саме вузи є сьогодні осередками наукової діяльності.

Щоб втілити ідею у цінне для громадськості наукове дослідження, одного бажання і потенціалу молодій людині замало. Насамперед потрібна різнопланова інформація по

вибраній темі, яку, як правило, не знайдеш в найближчій бібліотеці, а часто і в інформаційному відділі навчального закладу. Не завадить і підтримка фахівців у вибраній галузі дослідження, оскільки допомоги викладача, навіть найдосвідченішого, може бути замало.

Сьогодні виникає потреба у партнерських відносинах з навчальними закладами та науковими центрами Європи, США, Росії та інших держав, що надасть змогу не тільки інформаційно та технологічно, а й через вивчення практичного організаційного досвіду збільшити коефіцієнт корисної дії студентської науки. А ще важливо, щоб студент співпрацював з людьми, що займаються тим же дослідженням, бо, можливо, в сусідній країні хтось цікавиться подібним питанням, а тут, як-то кажуть „дві голови краще ніж одна”.

Як бачимо, без певної інформаційної, організаційно-технологічної та матеріальної підтримки молодому дослідникові загрожує невдача.

— Перелік проблем цим не закінчується. Часто виникає і таке питання: як привернути увагу до вже зробленого дослідження, запобігти його незатребуваності? Як інформаційно “розкрутити” своє дослідження, або іншими словами презентувати його. Якщо навіть в такому сучасному вузі, як Сумський держуніверситет виникає така проблема, то що вже казати про молодих дослідників, що навчаються у невеликих містах.

А що відбувається, коли дослідник, відчуває, з одного боку, свій потенціал, а з іншого - наптовхується на відсутність масового ринкового попиту на таку діяльність? Досить часто рішення шукається через відтік інтелекту до інших держав.

Одним з напрямків подолання цих проблем є пошук нетрадиційних для нашої науки джерел фінансування через співпрацю з донорськими установами, програмами обмінів, розробку грантових проектів.

Євроінтеграція відкриває перед нашими дослідниками багато перспектив, до того ж оцінити переваги обраного шляху ми можемо вже сьогодні.

Дійсно, направленість України на євроінтеграцію дає практичний результат. Так проблема наукових досліджень повільно, але впевнено почала рухатися до свого вирішення. Зараз в Україні почало проводитися багато міжнародних наукових конференцій, де дослідник може представити свій труд. Такі заходи проводяться все частіше і мають велике значення для нашої молоді. Тут кожному дається шанс реалізувати себе, отримати підтримку для подальшої праці над своїми дослідженнями, дізнатися багато нових фактів, що стануть у нагоді в подальшій роботі. Особливо цінними такі конференції є для дослідників, що працюють над питаннями, про зацікавленість якими в нашій державі говорити поки що рано, а в країнах Європи, які є більш розвиненими, — саме час. Але головне — це надає можливість прямих контактів.

Проте, позитивний вплив євроінтеграції на наукові дослідження в нашій державі не закінчується проведенням заходів лише такого плану, про які було вище сказано. Так, на конференції, присвяченій проблемі міграції науковців, яка відбулася в Парижі, уповноважений Європейського дослідницького центру Філіп Бюскен, запропонував започаткувати нову європейську мережу центрів мобільності для дослідників ERA-MORE. Об'єднуючи 200 центрів у 33 країнах, цей новий інструмент, що доповнює європейський веб-портал, присвячений мобільності дослідників, повинен допомогти удосконалити інформаційну та практичну підтримку дослідників у Європі. (див. Д. Опанасенко Євробюлетень / Червень-липень 2004. — С.12)

Філіп Бюскен сказав, що наразі невідкладним заходом є пошук конкретних рішень, які б уможливили подолання перешкод, що існують на шляху географічної та міжгалузевої мобільності, оптимізації наукових успіхів. «Зараз ми розгортаємо реальну стратегію мобільності, але обов'язково потрібно йти далі. Тому я запропонував, щоб мобільність стала не лише одним з пріоритетів у контексті нових фінансових перспектив Європи, а й центром кампанії з обізнаності про дослідників у Європі, яка спрямована на широкий загал, і буде

розпочата Європейською комісією у наступному році», — зазначив він.

Політичні угоди, яких було досягнуто у Лісабоні у березні 2000 року та у Барселоні у березні 2002 року, передбачають збільшення асигнувань на проведення наукових досліджень до 3 % ВВП. Згідно з розрахунками, до 2010 року в Європейському Союзі працюватиме не менше 700 тисяч дослідників.

Європейська Комісія, тісно співпрацюючи з країнами-членами ЄС, вже оголосила серію ініціатив, які мають зробити Європейський Союз більш привабливим для життя та роботи науковців з усього світу, усуваючи перешкоди мобільності дослідників у Європі та підвищуючи привабливість професії дослідника на європейському рівні. Цей проект включає в себе:

- Запуск європейської мережі центрів мобільності (ERA-MORE). Об'єднуючи 200 центрів у 33 країнах Європи та країнах, що не входять до ЄС, мережа створює можливість надання відповідної допомоги дослідникам та їхнім сім'ям.
- Новий веб-портал EKA-Careers, розроблений з метою допомогти дослідникам у пошуках роботи та задля забезпечення повної найновішої інформації про фінансові можливості та чинне законодавство.

Такі перспективи постають сьогодні перед молодими дослідниками. Тим самим, вирішується як проблема незатребуваності потенціалу молоді, так і частково нестачі коштів. Слово "частково" вказує на важливий недолік: матеріальну допомогу отримують, як правило, дослідники, що вже показали себе, а не студенти, що шукають кошти на перше дослідження.

Але, якщо Україна буде надалі продовжувати шлях на євроінтеграцію, з часом буде подолана і проблема нестачі коштів. Це стає можливим, бо ідеї та наукові знання — першочерговий чинник зростання економіки, який, не блокуючись проблемою незатребуваності, здатен змінити ситуацію в країні на краще. І завдяки цим змінам настане день,

коли кожному талановитому студенту-досліднику будуть створені умови для продуктивної праці.

Аналізуючи проблеми наукових досліджень, що існують в Україні, ми підходимо до думки, що євроінтеграція, як інструмент, що виводить проблеми наукових досліджень в Україні з замкнутого кута, є головним чинником їх вирішення. Тим самим вона знищує перешкоди для стійкого технологічного розвитку, що обов'язково приведе Україну до процвітання.

На думку автора, великий потенціал закладено і в створенні проблемних лабораторій і наукових, ресурсних, аналітичних студентських центрів. Досвід проблемної лабораторії СумДУ “Соціально-гуманітарні аспекти регіональних досліджень” (науковий керівник М.В.Жук, e-mail:sumy@iatp.org.ua) допомагає нам підвищити свою кваліфікацію через тренінгові програми оволодіння проектними технологіями (останній тренінг був присвячений проблемі презентацій і був проведений тренером проекту IREX Світланою Буко). Ось деякі її проекти – Інтернет-газета “Студентський культурний міст: можливості, контакти, проекти” (www.culturalbridge.nm.ru та www.culturalbridge.iatp.org.ua), готується проект по створенню центра з євроінтеграції, студентського центра з міжнародної освіти.

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ ОЧИМА СТУДЕНТА: РЕЗУЛЬТАТИ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ 2005 р.

Доп. -Курочкіна Є., гр. –ПР-24,
Жмурко С., гр. Ю-43,
Мірошниченко В.,гр. Ю-41,
Бондарев Є.
Наук. кер. – доц. Жук М.В.

В квітні 2005 р. проблемна лабораторія СумДУ «Центр соціально-гуманітарних досліджень регіональних проблем»